

Spis treści

Wstęp	11
CZĘŚĆ I WPROWADZENIE DO FINANSÓW	15
Rozdział 1. ISTOTA I FUNKCJE FINANSÓW	17
1.1. Określenie finansów	17
1.2. Funkcje finansów	21
1.3. Teorie finansów	24
Rozdział 2. SYSTEMATYKA ZJAWISK FINANSOWYCH	27
2.1. Systematyka przedmiotowa (funkcjonalna)	27
2.2. Systematyka podmiotowa	31
Rozdział 3. FINANSE BEHAVIORALNE A KLASYCZNA TEORIA FINANSÓW	40
3.1. Wprowadzenie do finansów behawioralnych	40
3.2. Teoria oczekiwań użyteczności J. von Neumanna i O. Morgensterna	43
3.2.1. Aksjomaty preferencji	46
3.3. Rzeczywiste zachowanie się jednostek oraz podejmowanie decyzji w warunkach niepewności	48
3.3.1. Anomalie w kształtowaniu się preferencji	49
3.3.1.1. Efekt pewności	49
3.3.1.2. Efekt odwrócenia	51
3.3.1.3. Efekt izolacji	51
3.3.2. Teoria perspektywy	53
3.3.2.1. Funkcja wartości	53
3.3.2.2. Funkcja wag prawdopodobieństwa	59
3.3.3. Racjonalność ograniczona oraz heurystyki	61
3.4. Efekt predyspozycji	63
3.4.1. Interpretacja efektu predyspozycji	66

CZĘŚĆ II UCZESTNICY RYNKU FINANSOWEGO	71
Rozdział 4. FINANSE PUBLICZNE	73
4.1. Struktura sektora finansów publicznych	73
4.2. Wydatki publiczne	81
4.3. Dochody publiczne	86
4.4. Racjonalny system podatkowy. Podatki a sprawiedliwość społeczna	96
4.4.1. Miejsce podatków w racjonalnym systemie dochodów publicznych	96
4.4.1.1. Wybór między bezzwrotnymi a zwrotnymi formami gromadzenia dochodów publicznych	97
4.4.1.2. Wybór między podatkami a opłatami	99
4.4.1.3. Wybór między podatkami bezpośrednimi a pośrednimi	100
4.4.2. Podatki a sprawiedliwość społeczna	106
4.4.2.1. Sprawiedliwość społeczna a sprawiedliwość podatkowa	106
4.4.2.2. Sprawiedliwość podatkowa a system podatkowy	110
4.4.2.3. Podatki osobiste i rzeczowe	112
4.4.2.4. Podatki pośrednie a sprawiedliwość rozkładu obciążeń podatkowych.	115
4.4.2.5. Podatek liniowy	116
4.4.2.6. Ulgi podatkowe jako instrument realizacji polityki społecznej	118
4.5. Budżet państwa	120
4.5.1. Budżet zadaniowy – nowa koncepcja zarządzania finansami publicznymi w Polsce	127
4.6. Fundusze celowe	132
4.7. Finanse samorządu terytorialnego	137
4.7.1. Przesłanki wyodrębnienia finansów samorządu terytorialnego	137
4.7.2. Źródła finansowania zadań samorządu terytorialnego	139
4.7.3. Dochody jednostek samorządu terytorialnego w Polsce	144
4.7.4. Specyfika opodatkowania rolnictwa	146
4.8. Deficyt budżetowy	151
4.8.1. Równowaga budżetowa i deficyt finansów publicznych	151
4.8.2. Przyczyny i skutki deficytu budżetowego	154
4.8.3. Deficyt budżetowy w Polsce po 1989 r.	159
4.9. Dług publiczny	161
4.9.1. Pojęcie i rodzaje długu publicznego	161
4.9.2. Zaciąganie i obsługa długu publicznego	166
4.9.3. Dług publiczny w Polsce	169
4.10. Fiskalizm w Polsce na tle innych państw	172
4.10.1. Redystrybucja PKB w Polsce i w innych krajach. Skala redystrybucji w odniesieniu do wydatków sektora finansów publicznych	172
4.10.2. Polska państwem opiekuńczym? Konsekwencje dla wzrostu gospodarczego i dobrobytu narodu	175
4.10.3. Wydatki prawnie zdeterminowane (sztywne)	186

4.10.4. Redystrybucja PKB przy uwzględnieniu dochodów podatkowych i paropodatkowych	190
4.10.5. PKB <i>per capita</i> w Polsce na tle innych państw	193
4.10.6. Zmiany podatków i paropodatków mające na celu ograniczenie szarej strefy	197
4.10.7. Problem bezpieczeństwa prawnego dotyczącego stosowania i interpretacji przepisów podatkowych w Polsce	203
4.10.8. Podsumowanie	207
4.11. Wpływ polityki fiskalnej na wybrane wskaźniki makroekonomiczne	209
Rozdział 5. FINANSE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	213
5.1. Zagadnienia wprowadzające	213
5.2. Konstrukcja systemu ubezpieczeń społecznych	215
5.3. System emerytalny	217
5.4. Finanse Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	224
5.5. Rodzaje i skala zadań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	232
Rozdział 6. FINANSE SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA	236
6.1. Wprowadzenie	236
6.2. Finansowanie systemu ochrony zdrowia w wybranych krajach	236
6.3. Źródła finansowania systemu ochrony zdrowia w Polsce	241
6.3.1. Ubezpieczeniowe finansowanie systemu ochrony zdrowia	242
6.3.1.1. Kasy Chorych	242
6.3.1.2. Narodowy Fundusz Zdrowia	247
6.3.2. Pozaubezpieczeniowe finansowanie systemu ochrony zdrowia	250
6.4. Ocena polskich rozwiązań na tle doświadczeń światowych	252
Rozdział 7. FINANSE UBEZPIECZEŃ GOSPODARCZYCH	259
7.1. Podstawowe zasady działalności ubezpieczeniowej	259
7.2. Analiza otoczenia instytucjonalnego	262
7.3. Klasyfikacja ubezpieczeń	263
7.4. Gospodarka finansowa zakładów ubezpieczeń	272
7.4.1. Przychody zakładu ubezpieczeń	273
7.4.2. Koszty zakładu ubezpieczeń	274
7.4.3. Podstawowe wymagania ustawowe w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej	275
Rozdział 8. FINANSE UNII EUROPEJSKIEJ	278
8.1. Unia Gospodarcza i Walutowa – wybrane aspekty	278
8.1.1. Przesłanki utworzenia Unii Gospodarczej i Walutowej	278

8.1.2. Koncepcje budowy unii monetarnej do roku 1990	279
8.1.3. Etapy budowania Unii Gospodarczej i Walutowej po roku 1990	287
8.1.4. Perspektywa rozszerzenia UGW o Polskę i pozostałe nowo przyjęte państwa do UE	295
8.2. Budżet Unii Europejskiej	302
8.2.1. Uwagi wstępne	302
8.2.2. Dochody budżetu	306
8.2.3. Wydatki budżetu	311
8.2.4. Rozliczenia Polski z Unią Europejską	319
Rozdział 9. BANK CENTRALNY I BANKI KOMERCYJNE	323
9.1. Zarys historii bankowości	323
9.2. Zadania banku centralnego	323
9.3. Banki komercyjne	333
9.4. Instrumenty oddziaływania banku centralnego na rynek pieniężny	341
9.4.1. Pośrednie instrumenty polityki pieniężnej	342
9.4.1.1. Polityka rezerw obowiązkowych	342
9.4.1.2. Operacje otwartego rynku	351
9.4.1.3. Transakcje kredytowo-depozytowe	358
9.4.2. Instrumenty bezpośrednie	365
9.4.2.1. Kontrola udzielanych kredytów	366
9.4.2.2. Kontrola poziomu stóp procentowych	368
9.4.2.3. Oddziaływanie poprzez perswazję	369
9.5. Operacje bankowe	371
9.6. Lokaty międzybankowe	375
9.7. Nowa Umowa Kapitałowa – wybrane zagadnienia	377
9.7.1. Ryzyko w działalności banku	377
9.7.2. Wprowadzenie do Nowej Umowy Kapitałowej (NUK)	378
9.7.3. Założenie Nowej Umowy Kapitałowej	380
9.7.4. Wymóg kapitałowy	381
9.7.4.1. Ryzyko kredytowe	381
9.7.4.2. Ryzyko operacyjne	382
9.7.5. Wpływ Nowej Umowy Kapitałowej na wymogi kapitałowe	383
9.7.6. Konsekwencje dla klientów i banków	387
Rozdział 10. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	389
10.1. Teoria trzech soczewek	389
10.1.1. Wprowadzenie	389
10.1.2. Gestia ekonomiczna	392
10.1.2.1. Zysk operacyjny	392
10.1.2.2. EBIT – <i>earnings before interest and taxes</i>	394
10.1.2.3. Zysk netto	394

10.1.3. Gestia finansowa – rachunek przepływów pieniężnych	394
10.1.4. Gestia majątkowa	396
10.1.4.1. Relacje między strukturą majątku i kapitałów. Kapitał obrotowy netto	396
10.2. Mierniki oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw	398
10.2.1. Wskaźniki rentowności	399
10.2.2. Wskaźniki płynności	400
10.2.3. Wskaźniki rotacji	402
10.2.4. Wskaźniki wspomagania finansowego	404
Rozdział 11. RYNEK KAPITAŁOWY	405
11.1. Podstawowe pojęcia i podział rynku kapitałowego	405
11.2. Cechy i funkcje rynku kapitałowego	408
11.3. Instytucje rynku kapitałowego	410
11.4. Instrumenty rynku kapitałowego	418
11.5. Giełda papierów wartościowych	427
11.5.1. Definicja i klasyfikacja giełd	427
11.5.2. Historia giełdy w Polsce	428
11.5.3. Uregulowania prawne i organizacja Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie	429
11.5.4. Rozwój rynku akcji na GPW w Warszawie	434
11.5.4.1. Liczba spółek notowanych na warszawskiej giełdzie papierów wartościowych	435
11.5.4.2. Kapitalizacja spółek giełdowych	435
11.5.4.3. Obroty akcjami spółek notowanych na GPW w Warszawie ..	437
11.5.5. Zmiany w indeksach rynku akcji na GPW w Warszawie	438
11.5.5.1. Zasady obliczania indeksów	442
11.5.5.2. Zmiany nadzwyczajne	446
11.6. Warunki kształtowania się rynku kapitałowego w Polsce	447
11.7. Powiązania giełdy papierów wartościowych z gospodarką	451
11.8. Zagrożenia i szanse dla rozwoju rynku kapitałowego w Polsce	453
11.9. Efektywność rynku kapitałowego w kontekście finansów behawioralnych	455
11.9.1. Efektywność rynku akcji	455
11.9.2. Anomalie w kształtowaniu się kursów akcji	457
11.9.2.1. Nadreaktywność i subreaktywność rynków kapitałowych	457
11.9.2.2. Ujemne długoterminowe autokorelacje stóp zwrotu w przyszłości ..	459
11.9.2.3. Zjawisko kontynuacji krótko- i średnioterminowych stóp zwrotu ..	465
11.9.3. Strategia momentum N. Jegadeesha i S. Titmana	468
Bibliografia	473